

Provincie Noord-Brabant

College van Gedeputeerde Staten
T.a.v. mevrouw I. Cortenbach,
programmamanager Milieu en Energie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

DATUM:

15 mei 2020

KENMERK:

2020.05.15/SW

ONDERWERP:

Advies MER/PIP Ulvenhoutse Bos

Geacht College,

De Provinciale Raad voor de Leefomgeving (PRL) heeft een toegewezen taak in het adviseren over MER-projecten in de provincie Noord-Brabant.

In dat verband hebben wij uw verzoek ontvangen (d.d. 2 maart jl.) om te adviseren over het MER/PIP Ulvenhoutse Bos.

De PRL adviseert:

- ▶ omdat dit project in de regio consequenties heeft voor de leefomgeving, ruimtelijk, milieukundig en sociaal;
- ▶ met een integrale blik en afweging door kennis en netwerken van de verschillende domeinen van BrabantAdvies te betrekken;
- ▶ op hoofdlijnen vanuit een Brabantse scope. Zij kijkt hierbij breder dan alleen naar milieueffecten;
- ▶ als vervolg op de advisering over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van juni 2019.

Na bestudering van het MER hebben we de volgende met elkaar samenhangende aandachtspunten.

1. COMPLIMENTEN VOOR HET PLAN

Allereerst onze complimenten voor de veelzijdigheid van het plan. Hoewel het een complex onderwerp betreft, is het gelukt maatregelen compact in beeld te brengen. De betreffende ingrepen in het bossysteem staan bovendien helder verwoord. Ook hebben we waardering voor de uitgebreide communicatie waarbij bewoners, grondeigenaren en gebruikers van het gebied meegenomen zijn met het hoe en wat van de plannen voor het Ulvenhoutse Bos. Blijf dat ook de komende tijd op een toegankelijke manier doen, zeker naar bewoners en grondeigenaren vanwege de impact van ingrepen op onder meer tuinen en landbouwpercelen.

2. HANDEL VANUIT EEN 'SENSE OF URGENCY' EN KOM MET VOORSTELLEN VOOR TERUGDRINGEN GRONDWATERONTTREKKING EN BEREGENING

Het Ulvenhoutse Bos is volgens ons een 'sense of urgency' gebied. Een proactieve houding van de stakeholders is gewenst. Als er niet snel gehandeld wordt, dreigt een onomkeerbaar proces van degradatie van met name het eiken haagbeukenbos. Wij bevelen daarom aan zo snel mogelijk actie te ondernemen en met name ingrepen in het hydrologisch systeem snel door te zetten. Door het hydrologisch systeem te versterken, wordt voorkomen dat verdroging optreedt, wat tot verdergaande verzuring leidt met alle gevolgen van dien. Doe voorstellen om ontwatering en beregening in de directe omgeving zo ver mogelijk terug te dringen en help ondernemers met het zoeken naar alternatieven.

3. BRENG RELATIE VAN DIEP EN ONDIEP GRONDWATER IN BEELD

Er is al veel hydrologisch onderzoek gedaan in het kader van dit plan. We benadrukken in dit verband dat inzicht nodig is in de relatie en interactie tussen de verschillende watervoerende pakketten en de beïnvloedingszones die horen bij het ondiepe pakket. Dit punt adresseren we vanwege zorgen over de huidige grondwateronttrekkingen. Die onttrekkingen hebben een significante invloed op het watersysteem (met effecten als verdroging en het wegvallen van de kweldruk) met negatieve effecten op de instandhouding van het Natura 2000 gebied. Het regenwater moet de grondwatervoorraad aan kunnen vullen en gedurende de verblijftijd in de bodem de ionen voor kalkrijke kwel op kunnen nemen. Vragen waarop een antwoord zou moeten komen zijn: vindt er een uitwisseling tussen de verschillende watervoerende pakketten plaats, hoe sterk is die uitwisseling, hoe sterk is de buffercapaciteit van de carbonaatleverende bodemlagen en kan het diepere grondwater hieraan mede een bijdrage leveren? Totdat het inzicht er is, bevelen wij aan 'geen spijt'-maatregelen te treffen en een restrictief beleid (inclusief handhaving en verhelderende communicatie) te voeren voor wat betreft wateronttrekkingen ter plaatse.

4. VERBIND MET ANDERE GEBIEDSONTWIKKELINGEN

Voor de **nabijgelegen A58** (Knooppunt Sint Annabosch) is een apart ruimtelijk proces gaande. Zijn hiermee nog functionele koppelingen te leggen, is er oog voor overlappende effecten? In hoeverre is het aan de orde te anticiperen op effecten van toekomstige ruimtelijke plannen zoals de mobiliteitsontwikkeling in het zuidelijk deel van de A27? Zorg waar nodig voor voldoende afstemming.

Het is van belang aandacht te hebben voor mogelijk toenemend **recreatief gebruik** van het gebied en mogelijke neveneffecten hiervan op de natuurwaarden van het bos. Een toename is te verwachten, zeker ook bij de verwachte bevolkingsgroei van het omliggende gebied, met name van Breda. We refereren in dit verband aan de regulering van recreatief gebruik ter bescherming van natuur in delen van de Loonse en Drunense duinen.

In onze advisering op de NRD (van juni 2019) hebben we de optie benoemd van het betrekken van aangrenzende zones vanwege de herstelambities van natuur- en waterkwaliteit van het plan. In het verlengde hiervan vragen wij verbinding te leggen met de **stikstofaanpak**, bijvoorbeeld in relatie tot het voorziene uitkopen van veehouderijbedrijven in de nabijheid van Natura 2000 gebieden.

5. BETREK ONTWIKKELINGEN VAN KLIMAATVERANDERING

Wij bevelen aan de vinger aan de pols te houden van de ontwikkelingen van klimaatverandering en de mogelijke consequenties voor het gebied zoals de huidige droogteperiode. Wanneer (inter)nationale klimaatdoelstellingen niet gehaald worden, kan dit leiden tot een grotere impact op het plangebied dan voorspeld. Dit zal vervolgens een groter beroep doen op klimaatadaptatie om de habitat van het gebied te behouden.

6. LEER VAN AANPAK

Het is van belang kennis en ervaringen van de aanpak en inzet van hydrologische maatregelen in het Ulvenhoutse Bos actief te delen met betrokken stakeholders, maar ook met andere waterschappen en waterbedrijven. Zodat daarvan geleerd kan worden voor toepassing in andere gebieden zoals bij de Tongelreep, Kempenland West en ook elders in het land.

Wij wensen u succes met de uitwerking van de plannen en hopen u hiermee naar voldoening te hebben geadviseerd.

Met vriendelijke groet

Pieter van Geel

BrabantAdvies,
voorzitter Provinciale Raad voor de Leefomgeving